బాల వ్యాకరణం

సంధి పరిచ్ఛేదం

ద్రుతం వైవిధ్యం

ఉపన్యాసకుడు

డా.రామక పాండురంగ శర్మ

ద్రుత సంధులు

1. ద్రుతం + పరుషాలు > సరళ, బిందు, సంశ్లేష, స్వత్వ
2. ద్రుతం + సరళాలు, స్థిరములు > లోపసంశ్లేషలు
3. ద్రుతం + వర్గ యుక్కులు, సరళాలు > పూర్ణ బిందువు
4. అవసానమందు > లోపం
5. ద్రుతం పై న కారం
6. ఖండ బిందు, లోపముల, సంశ్లేషల నిరాకరణ
7. ద్రుత లోపం
8. నుగాగమం

ద్రుత లోపం

20. అవసానంబునందు ద్రుతస్వరంబున కేని ద్రుతంబున కేని లోపంబు బహుళంబుగా నగు.

వాఁడు వచ్చెన్ - వాఁడు వచ్చె - వాఁడు వచ్చెను.

ఈలోపంబు పద్యాంతములయందు గణానుసారంబుగ వ్యవస్థితం బయియుండు. గుర్వవసాయి యగు పద్యంబు తుదను స్వత్వంబు లేదు.

అతిశయముగ బుద్ధిమంతుఁ డగు బుధసేవన్.

న కారం

21. కొన్నియెడల ద్రుతంబుమీఁద నకారంబు గానంబడియెడి. అదియును న్గాక - దివంబునుం బోలె.

సర్వమున్+ అతని=సర్వమున్నతని,

అంటిని + ఇందరకు = అంటినిందరకు

లోప, ఖండబిందు ల నిరాకరణ

22. అఁట యిఁక చుఁడు శబ్దంబులం దప్ప నుడి తొలి హ్రస్వంబు మీఁద ఖండబిందువును ద్రుతంబునకు లోపంబును లేవు.

ముంగొంగు - క్రొంబసిఁడి - కన్దోయి.

సంశ్లేషం - నిరాకరణ

23. తాను నేను పదంబుల ద్రుతంబునకు సంశ్లేషంబు లేదు.

తాను + చదివె = తాఁజదివె, తాను జదివె

తాను + వినె తా వినె, తాను వినె.

దీర్ఘంబుమీఁదిది గాన దీనికి నెఱసున్న లేదు.

ద్రుత లోపం

24. సమాసంబునయందు ద్రుతంబునకు లోపం బగు.

ఎల్లయర్థములు, ఎల్లకలుషములు.

సర్వపర్యాయం బయిన యెల్లశబ్దంబు ద్రుతాంతం బయినయవ్యయంబు.

దీని కసమాసంబున విశేష్యంబునకు ముందు ప్రయోగంబు లేదు.

ద్రుత వైవిధ్యం

1)అవసానమందు లోపం బహుళమ్ (వచ్చెను, వచ్చెన్, వచ్చె)

2)కొన్నిచోట్ల ద్రుతంపై నకారం (అదియును న్గాక)

3) తొలినుడి హ్రస్వంపై ఖండబిందువు, లోపం లేవు

4) తాను, నేను పదాల ద్రుతాలకు సంశ్లేష లేదు (తాను జదివె, తాఁజదివె, నేను వింటి, నేఁ వింటి)

5) సమాసమందు ద్రుతానికి లోపం (ఎల్ల యర్థములు)

ధన్యవాదాలతో ….

డా. రామక పాండురంగ శర్మ

http://academy.teluguthesis.com/

సమర్పణ